

[Landbrugsministeren.]

Mygdal kan anvise mig en anden Vej — der fandtes ikke et eneste Ord i den Tale, det ærede Medlem holdt i Gaar, som viste en saadan Udvej, men det er jo muligt, han har et Universalmiddel i Lommen — lad os saa faa det frem! For, som sagt, det er ikke Kærlighed til Ekspropriation, det er en Nødvendighed, der er over os. Derfor maa vi have denne Ekspropriationsbestemmelse med.

Og det er ikke alene, fordi man kan vente at det vil blive lige saa galt i Fremtiden, som det har været i de sidste ti Aar; det vil, som jeg allerede har anført, selvfølgelig ogsaa blive meget vanskeligt i den kommende Tid, dels fordi Staten ikke har de store Arealer til Raadighed i Lensjord og Præstegaardsjord, og dels fordi vi nu i de sidste Aar er gaaet ind i en Opgangsperiode, der betyder øjeblikkelig Prisstigning. Enhver, der kender en lille Smule til Landbrugsforhold, ved, at saa snart Grise stiger blot 10 Ø. og Smør 5, saa viser det sig straks i en øjeblikkelig Prisstigning paa Jord og Ejendomme.

Foruden at det efter min Opfattelse er ganske urimeligt at have et saadant Misforhold mellem disse to Værdiansættelser, saa er det ogsaa ganske urimeligt, at der foretages en Skatteansættelse, der ligger saa langt under Handelsværdien, som der her er Tale om, og jeg tror ikke paa, at det bliver muligt at faa gennemført en Vurdering af Jorden her i Danmark, der ligger nærmere ved den virkelige Værdi, før vi faar denne Ekspropriationsbestemmelse. Hvis man kan finde noget andet, der kan gøre det, er jeg villig til at forhandle derom, villig til at tage imod det i Stedet for, hvis det virkelig betyder noget.

Det drejer sig i Virkeligheden om meget store Beløb, der tabes for Statskassen ved, at Jorden er vurderet for lavt. Jeg hørte nok det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sige i Gaar, at det var ligeegyldigt, om Jorden var vurderet til 200 eller 400 Kr., bare det var ens. Det var en meget mærkelig Udtalelse, en meget egoistisk Udtalelse, idet det kun vil være til Fordel for dem, der ejer store Jordarealer.

Det er jo klart for enhver, at hvis man i en Kommune, i et Amt, vurderer Jorden til det halve af dens Værdi — og her var jo Tale om 200 eller 400 Kr. —, saa faar man langt færre Penge ind ved Beskatning efter den Regel, der her er anvist af det ærede Medlem, end man vilde faa ved en virkelig sand Vurdering. Og hvor skal man saa tage Pengene fra? Ja, dem

tager man saa paa anden Maade, gennem Indtægtsskatterne selvfølgelig, og derfor bliver det den store Del af den danske Befolkning, der paa den Maade kommer til at betale for de Jordejere, der her faar en Skattelettelse.

Hvis vi tænker os en Ejendom paa 1 000 Tdr. Land, der er vurderet til 500 Kr. pr. Td. Land, det vil sige en samlet Vurderingssum paa 500 000 Kr., og hvis man tænker sig, at den staa vurderet blot 50 pCt. for lavt, at den altsaa burde staa til 50 pCt. mere — det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sagde, at man kunde godt sætte den til kun Halvdelen af dens Værdi, altsaa den burde i Virkeligheden staa til 100 pCt. mere —, saa vilde det betyde et Tab for Staten her paa denne Ejendom i Formue, som ikke beskattes, af $\frac{1}{4}$ Mill. Kr.

Jeg har ikke det mindste imod — hvis man ellers vil gaa ind i en Realitetsforhandling om at finde Former for at skaffe Jord frem til rimelige Priser —, at forhandle om Fremgangsmaaden, hvis man vil gaa ind paa Ekspropriationsbestemmelsen i Princippet, da at forhandle om, hvorvidt den Fremgangsmaade, vi her foreslaar, nu ogsaa er den rigtige, eller om man kan finde en, der er rigtigere, hvem der skal vurdere o. s. v. Men Hovedbetingelsen maa efter min Opfattelse være, at der bliver et rimeligt Forhold mellem Vurderingsprisen og Salgsprisen for denne Jord.

Med Hensyn til at skaffe Tillægsjord til de bestaaende for smaa Husmandsbrug er Ekspropriationsbestemmelsen efter min Opfattelse endnu mere nødvendig end overfor Oprettelsen af nye Husmandsbrug. Med Hensyn til det sidste er det jo nemlig i første Række et Pengespørgsmaal, et Spørgsmaal om, hvor store Penge man vil tabe ved at indkøbe Jord og saa overlade den til Husmændene til den virkelige Jordværdi; men angaaende Tillægsjorden vil der være et andet Forhold, der vil virke svækkende, hvis man ikke har Ekspropriationsbestemmelsen, nemlig dette, at det bliver umuligt at skaffe Jord frem, hvis man ikke har en Ekspropriationsret overfor de Gaarde, som der kan være Tale om at skaffe Jord fra.

Selv om jeg altsaa mener, at Ekspropriationsbestemmelsen er endnu mere nødvendig her end med Hensyn til Oprettelse af nye Brug, saa kan jeg godt sige, at den ikke er afgørende for mig, hvis der er Mulighed for at skaffe Tillægsjord frem paa anden Maade.

I Stedet for som det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal at give blankt op, ingen